

Έτησια Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης του Εκπαιδευτικού Έργου της Σχολικής Μονάδας (έτος αναφοράς: 2021-2022)

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

Καταγράφονται συνοπτικά τα χαρακτηριστικά και οι ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας, που κρίνονται σημαντικά για την αποτύπωση της εικόνας του σχολείου

Η ανάγκη να στρέψουμε τη συζήτηση στα γενικά χαρακτηριστικά και όχι στις ιδιαιτερότητες των σχολείων παραμένει σήμερα τόσο επιτακτική όσο και στην αρχή της σχολικής χρονιάς, αφού αυτά τα χαρακτηριστικά παραμένουν όχι μόνο αδιευκρίνιστα, αλλά και πεδία διαφορετικών προσεγγίσεων και αντιπαραθέσεων. Άλλο τόσο ζωντανή παραμένει η ανάγκη να αποφύγουμε τους κινδύνους υπερ-απλούστευσης και συσκότισης που επιφέρει η ποσοτική έκφραση των ποιοτικών στοιχείων της σχολικής ζωής. Τέλος, κρίνουμε ως απόλυτη ανάγκη να αποφύγουμε τους κινδύνους ωραιοποίησης και παραμερισμού της κριτικής σκέψης που θα επέφεραν η σύγκριση, ο ανταγωνισμός και η κατηγοριοποίηση των σχολικών μονάδων. Ως εκ τούτου όλα όσα γράφαμε για την περιγραφή της σχολικής μονάδας στην αρχή της σχολικής χρονιάς, παραμένουν επίκαιρα όσο ποτέ.

Το σχολείο μας το Νηπιαγωγείο Κρυονερίου, όπως κάθε σχολείο, λειτουργεί σε μια περιοχή που χαρακτηρίζεται από πολύπλοκα κοινωνικά, πολιτιστικά και οικονομικά χαρακτηριστικά, έχοντας ιδιαιτερότητες, που το διαφοροποιούν ενδεχομένως και από ένα σχολείο που βρίσκεται γεωγραφικά πολύ κοντά του. Αυτό αφορά τόσο τους/τις εκπαιδευτικούς όσο και τις οικογένειες μαθητών και μαθητριών καθώς αποτελούν ένα πολυσύνθετο μωσαϊκό που απαρτίζεται από πληθυσμούς πολυποίκιλων κοινωνικών, οικονομικών, πολιτιστικών και μορφωτικών χαρακτηριστικών, καθώς και από ένα σημαντικό ποσοστό ευπαθών και ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων. Σε κάποια σημεία οι ιδιαιτερότητες αυτές είναι πιο έντονες.

Κρίνουμε, ωστόσο, πως τόσο η επίσημη συζήτηση για αυτές τις ιδιαιτερότητες, όσο και οι αποφάσεις για την αξιοποίηση ή την αντιμετώπισή τους είναι προτιμότερο να παραμένουν στο εσωτερικό της σχολικής κοινότητας, με την εξαίρεση βέβαια του επιστημονικού διαλόγου, ο οποίος όμως υπόκειται σε ειδικούς δεοντολογικούς κανόνες. Γι' αυτό επιλέγουμε να εστιάσουμε την προσοχή μας αποκλειστικά στα γενικά χαρακτηριστικά των σχολείων. Με τον τρόπο αυτό θα αποφευχθούν όλα τα προβλήματα που επιφέρει η δημόσια έκθεση αυτών των ιδιαιτεροτήτων όπως η ωραιοποίηση, ο ανταγωνισμός και, κυρίως, η προσαρμογή της εργασίας μας στις ανάγκες της δημόσιας εικόνας (φαίνεσθαι ή image) και όχι στις ανάγκες των μαθητών μας. Άλλωστε η συζήτηση, η εκτίμηση και η συμφωνία γύρω από τα γενικά χαρακτηριστικά των σχολείων, ή έστω η από κοινού διασαφήνιση των διαφωνιών, εκκρεμεί και η εκκρεμότητα αυτή καθιστά ανεδαφική τη συζήτηση επί των ιδιαιτεροτήτων θέτοντας στο προσκήνιο ζητήματα δευτερεύοντα ή τριτεύοντα και μάλιστα παρουσιάζοντάς τα ως πανάκεια.

Κρίνουμε, επίσης, ότι η αριθμητική (ποσοτική) έκφραση αυτών των ιδιαιτεροτήτων, συσκοτίζει τον τεράστιο πλούτο της πραγματικότητας κάθε σχολείου και οδηγεί σε έωλες ιεραρχήσεις και κατηγοριοποιήσεις που αποπροσανατολίζουν τον αναγκαίο δημόσιο διάλογο για την εκπαίδευση. Διευκρινίζουμε λοιπόν ότι η ενδεχόμενη αξιοποίηση της όποιας ποσοτικοποίησης στην οποία οφείλουμε να προχωρήσουμε εξαιτίας της υποχρεωτικής ποσοτικής αποτύπωσης στην εφαρμογή αυτή, στερείται επιστημονικής εγκυρότητας, και σε καμία περίπτωση δεν εκφράζει την πραγματική επιστημονική και επαγγελματική μας κρίση.

B. ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Παιδαγωγική και μαθησιακή λειτουργία

Διδασκαλία, μάθηση και αξιολόγηση

(Αξιολόγηση: 4)

Σχολική διαρροή - φοίτηση

(Αξιολόγηση: 4)

Σχέσεις μεταξύ μαθητών / μαθητριών

(Αξιολόγηση: 4)

Στο Νηπιαγωγείο, η ενίσχυση της αλληλεπίδρασης και η καλλιέργεια της συνεργασίας μεταξύ των παιδιών, είναι μέρος των βασικών αρχών που διέπουν το ΔΕΠΠΣ. Είτε μέσα από θεματικές και project με ειδικότερο προσανατολισμό, είτε με την οργάνωση της διδασκαλίας με ομαδο-συνεργατικές μορφές, είτε καθημερινά, με κάθε αφορμή στο πλαίσιο της σχολικής ζωής, η εισαγωγή, εξοικείωση, καλλιέργεια και ενίσχυση της συνεργασίας αποτελεί βασικό μέλημα των νηπιαγωγών. Ωστόσο, πολλά παιδιά με τον ερχομό τους στο νηπιαγωγείο, καλούνται για πρώτη φορά να αλληλεπιδράσουν με ομηλικούς και να συνεργαστούν. Αυτό επιβάλλει τη δημιουργία κουλτούρας συνεργασίας, η οποία δεν μπορεί να αποτελέσει συστηματικό αντικείμενο διδασκαλίας, όσο παράδειγμα καθημερινής πρακτικής βασισμένο στον αλληλοσεβασμό, στην αποδοχή και ενσωμάτωση της διαφορετικότητας. Τα νήπια πρέπει να έχουν τον χρόνο να αλληλεπιδράσουν, να γνωρίσουν, να δοκιμάσουν, να στηρίξουν κι όλα αυτά να έχουν συνέχεια. Η κατάκτηση του προγράμματος σε διδακτικά αντικείμενα, η εισαγωγή νέων αντικειμένων από τρίτα πρόσωπα και η προσαρμογή του ημερήσιου προγράμματος ώστε να εξυπηρετήσουν όλα αυτά, προκάλεσαν τεράστια πίεση χρόνου και δε συνέβαλαν προς αυτή την κατεύθυνση. Από την έως τώρα ανάλυση και στατιστική επεξεργασία των δεδομένων των ερευνητικών ερωτηματολογίων της Δ.Ο.Ε. ([ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ 3.Ν](#)), προκύπτουν τα εξής: οι νηπιαγωγοί θεωρούν ότι οι ομαδοσυνεργατικές μορφές μάθησης/διδασκαλίας συμβάλλουν στην ανάπτυξη κοινωνικών σχέσεων (93%), την κατανόηση εννοιών (85%), την επίλυση προβλημάτων/συγκρούσεων (85%), τη συμμετοχή μαθητών/τριών που εκφράζονται λιγότερο συχνά (85%) και την έκφραση και διαχείριση των συναισθημάτων των μαθητών/τριών (87%). Ωστόσο, οι ομαδοσυνεργατικές μορφές μάθησης/διδασκαλίας υπονομεύονται από το ανταγωνιστικό πλαίσιο του εκπαιδευτικού συστήματος (70%), τη διοικητική πίεση και τις αυξημένες αρμοδιότητες (89,6%), τους μαθησιακούς στόχους του αναλυτικού προγράμματος με την εισαγωγή νέων αντικειμένων (89,6%) και το μέγιστο αριθμό των 25 μαθητών/μαθητριών στην τάξη (96,2%). Ταυτόχρονα, το 98% των νηπιαγωγών, παρά τις καθημερινές δυσκολίες που αντιμετωπίζει, δηλώνει ότι εφαρμόζει ομαδοσυνεργατικές μορφές μάθησης και διδασκαλίας.

Σχέσεις μεταξύ μαθητών / μαθητριών και εκπαιδευτικών

(Αξιολόγηση: 4)

Σχέσεις σχολείου - οικογένειας

(Αξιολόγηση: 2)

Θετικά σημεία

1. Ενιαίοι και καθολικοί μορφωτικοί και παιδαγωγικοί στόχοι για όλα τα παιδιά.
2. Διατήρηση του χαρακτήρα του νηπιαγωγείου, ολιστική προσέγγιση της γνώσης, έμφαση στο πώς μαθαίνουμε.
3. Διδακτικό υλικό που παράγεται από τους εκπαιδευτικούς της πράξης και βρίσκεται ελεύθερο στο διαδίκτυο.
4. Καθημερινή από τους εκπαιδευτικούς ανατροφοδότηση των μαθητών και των γονέων για την πρόοδο και τις δυσκολίες των ίδιων των μαθητών.
5. Αύξηση του συνολικού αριθμού των εκπαιδευτικών που στελεχώνουν την παράλληλη στήριξη.
6. Οι συνεχείς προσπάθειες των εκπαιδευτικών να υπάρχει γόνιμη επικοινωνία με τους γονείς, παρά τις καθημερινές δυσκολίες.
7. Το υλικό που παράγεται καθημερινά από τους/τις εκπαιδευτικούς της πράξης.
8. Οι καθημερινές προσπάθειες διαμόρφωσης αντισταθμιστικών και μορφωτικά επωφελών παιδαγωγικών πρακτικών. Είναι χαρακτηριστικό από την έρευνα της ΔΟΕ, ότι παρά τις συνεχώς αυξανόμενες αντιξοότητες (ελλείψεις, κενά πανδημία, όγκος ύλης, αύξηση μαθητών ανά τμήμα) το εκπαιδευτικό σώμα υλοποιεί σε μεγάλο βαθμό συνεργατικές μορφές μάθησης και διδασκαλίας. Το γεγονός αυτό βρίσκεται σε πλήρη αντίθεση με την εικόνα απαξίωσης των εκπαιδευτικών και του έργου τους που προβάλλεται προς την κοινωνία.

Σημεία προς βελτίωση

1. Μείωση του αριθμού των παιδιών στην τάξη (15 μαθητές ανά τμήμα).
2. Συστηματική και μακροχρόνια παρέμβαση για τον δραστικό περιορισμό της προσφυγής σε μορφές που νοθεύουν τον δημόσιο και δωρεάν χαρακτήρα της εκπαίδευσης.
3. Σταθερή-μόνιμη και όχι ευκαιριακή στελέχωση όλων των θέσεων παράλληλης στήριξης, τμημάτων ένταξης, Δημιουργία οργανικών θέσεων.
4. Εξέταση του περιεχομένου των διδακτικών πρακτικών ως προς τη μορφωτική τους ωφέλεια και την αντισταθμιστική τους δυναμική και όχι, αποκλειστικά, ως προς τον «καινοτόμο» χαρακτήρα τους.
5. Περιορισμός του γεγονότος να μετακινούνται οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί σε διαφορετικές κάθε σχολικό έτος περιοχές της χώρας για να εργαστούν. Διορισμός- Μονιμοποίηση των αναπληρωτών.

6. Αντιμετώπιση της ανεργίας, της φτώχειας και της περιθωριοποίησης μεγάλων τμημάτων της ελληνικής κοινωνίας, ώστε όλοι οι γονείς να μπορέσουν να παρακολουθήσουν και να υποστηρίξουν την πρόοδο των παιδιών τους.

7. Εκσυγχρονισμός της υλικοτεχνικής υποδομής των Νηπιαγωγείων.

Διοικητική λειτουργία

Ηγεσία - Οργάνωση και διοίκηση της σχολικής μονάδας

(Αξιολόγηση: 3)

Σχολείο και κοινότητα

(Αξιολόγηση: 3)

Θετικά σημεία

Σημεία προς βελτίωση

Επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών

Συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε επιμορφωτικές δράσεις

Συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα

Θετικά σημεία

Σημεία προς βελτίωση

Γ. ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Λειτουργία

Παιδαγωγική και μαθησιακή λειτουργία

Αριθμός Δράσεων που υλοποιήθηκαν

1

Άξονες στους οποίους υλοποιήθηκαν Δράσεις)

Σχέσεις μεταξύ μαθητών / μαθητριών

Λειτουργία

Διοικητική λειτουργία

Αριθμός Δράσεων που υλοποιήθηκαν

0

Άξονες στους οποίους υλοποιήθηκαν Δράσεις

-

Λειτουργία

Επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών

Αριθμός Δράσεων που υλοποιήθηκαν

0

Άξονες στους οποίους υλοποιήθηκαν Δράσεις

-

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Βαθμός επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί

4 = Πλήρως

Σημαντικότερα αποτελέσματα των Δράσεων

Η ποιότητα των εκδηλώσεων, η επιστημονική πληρότητα των εισηγητών και ο πλούτος του προβληματισμού που αναπτύχθηκε ανέδειξε σημαντικές πλευρές της ανεπάρκειας των εφαρμοζόμενων εκπαιδευτικών πολιτικών. Η διάθεση των συναδέλφων εκπαιδευτικών να συναυτηθούν με τον ακαδημαϊκό λόγο βοήθησε σημαντικά στη διάχυση αυτού του προβληματισμού και των βασικών συμπερασμάτων του. Οι εκπαιδευτικοί έχουν απόλυτη συνείδηση ότι η επίτευξη των στόχων που τέθηκαν εξαρτώνται από την ακολουθούμενη εκπαιδευτική πολιτική. Από το σύνολο των δράσεων ως σημαντικότερα αποτελέσματα σημειώνουμε:

α) Την επισήμανση και ανάδειξη των κοινωνικών παραμέτρων που επικαθορίζουν τις επιμέρους εκπαιδευτικές λειτουργίες και που τις περισσότερες φορές αγνοούνται κατά τον σχεδιασμό και την παραγωγή των εκπαιδευτικών πολιτικών (π.χ. για την αντιμετώπιση της σχολικής διαρροής).

β) Την αποτύπωση του ενδιαφέροντος των εκπαιδευτικών για όλα τα ζητήματα που αφορούν στην εκπαιδευτική και παιδαγωγική λειτουργία. Το ενδιαφέρον αυτό αποτυπώθηκε με τη μαζική συμμετοχή των εκπαιδευτικών στις διαδικτυακές εκδηλώσεις, με τα εκατοντάδες ερωτήματα που τέθηκαν, με τη συμμετοχή δεκάδων εκπαιδευτικών της πράξης στα στρογγυλά τραπέζια, με τη μαζική συμμετοχή στην ερευνητική αποτύπωση και καταγραφή μέσω των ερωτηματολογίων και με τη συμμετοχή δεκάδων εκπαιδευτικών στη διαμόρφωσή τους. Η ογκώδης αυτή κοινωνική απεύθυνση των εκπαιδευτικών προσκρούει στις εφαρμοζόμενες εκπαιδευτικές πολιτικές που δεν απαντούν αποτελεσματικά στα ποικίλα εκπαιδευτικά προβλήματα, αγνοούν τον κόπο και την αγωνία των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας, ενώ το ΥΠΑΙΘ ανοίγει διαρκώς νέα μέτωπα, δημιουργώντας νέες υποχρεώσεις

εκτός εκπαιδευτικών αρμοδιοτήτων.

γ) Την ανάδειξη των αναγκαίων υλικών προϋποθέσεων για την βελτίωση του σχολείου. Την υποχρηματοδότηση των σχολικών μονάδων, τις ελλείψεις σε εκπαιδευτικό, επιστημονικό και βοηθητικό προσωπικό, την απουσία μόνιμου και σταθερού εκπαιδευτικού προσωπικού ώστε τα σχολεία να μπορούν να σχεδιάζουν σε βάθος χρόνου.

δ) Την αποτύπωση και καταγραφή των ελλείψεων σε βασικές δομές αντισταθμιστικής εκπαίδευσης (Τμήματα Ένταξης- ΖΕΠ).

ε) Την καταγραφή και αποτύπωση της κριτικής των εκπαιδευτικών στα αναλυτικά προγράμματα και σχολικά εγχειρίδια που σε συνδυασμό με την έκταση της διδασκόμενης ύλης δυσχεραίνουν, την εφαρμογή συνεργατικών πρακτικών διδασκαλίας.

στ) Την ανάπτυξη πλούσιου προβληματισμού και διαλόγου σε όλη την εκπαιδευτική κοινότητα και τη διάχυση των ζητημάτων που αναδείχθηκαν στη δημόσια σφαίρα και το δημόσιο λόγο.

Δυσκολίες που παρουσιάστηκαν

Η απουσία ουσιαστικού και γόνιμου διαλόγου με το Υπουργείο Παιδείας, που ως κύριος φορέας της εκπαιδευτικής πολιτικής επέλεξε να μη συνεργαστεί με τον συλλογικό φορέα των εκπαιδευτικών. Η συνεχής μετατοπίσεων των προθεσμιών, οδήγησε στην άσκοπη και χωρίς αποτέλεσμα επιμήκυνση του χρόνου ολοκλήρωσης της διαδικασίας.

Ανάδειξη Πρακτικών και προτάσεις για αξιοποίησή τους από άλλα σχολεία (προαιρετικά).

Πρακτική 1

Άξονας

Σχέσεις μεταξύ μαθητών / μαθητριών

Τίτλος Δράσης

Μείωση των μαθητών ανά τμήμα και της διδακτέας ύλης με στόχο τη διάθεση επαρκούς χρόνου στον εκπαιδευτικό για την αντιμετώπιση των διαφορών μέσα από δημοκρατικό διάλογο ώστε να καλλιεργηθεί η ανάπτυξη συλλογικού πνεύματος και αλληλεγγύης μεταξύ των μαθητών/τριών.

Στόχος Βελτίωσης

Δημιουργία κλίματος αλληλοσεβασμού και εμπιστοσύνης, ανάπτυξη συλλογικού πνεύματος και αλληλεγγύης μεταξύ των μαθητών/τριών.

Ενέργειες Υλοποίησης

Πραγματοποιήθηκαν χρονολογικά οι ακόλουθες ενέργειες, εκδηλώσεις, δραστηριότητες:

27 Μαρτίου 2022: Συμμετοχή σε πανελλαδική διαδικτυακή ημερίδα με θέμα «*Συνεργατικές πρακτικές μάθησης και διδασκαλίας. Οι προσεγγίσεις διάφορων παιδαγωγικών ρευμάτων. Ποια παιδαγωγική και ποιο σχολείο μπροστά στις προκλήσεις του σήμερα;*», με εισηγητή του **Philippe Meirieu**, Καθηγητή Επιστημών της Αγωγής στο Πανεπιστήμιο Lumière - Lyon 2, ερευνητή στη Φιλοσοφία της Παιδαγωγικής και της Εκπαίδευσης, δοκιμιογράφο και συγγραφέα. Την συζήτηση συντόνισε ο **Χάρης Παπαδόπουλος**, δάσκαλος, τέως Σ.Ε.Ε.

10 Απριλίου 2022: Συμμετοχή και παρακολούθηση συζήτησης (στρογγυλό τραπέζι) με θέμα: «*Το συμβούλιο της τάξης και η συνεργατική διαχείριση προβλημάτων που παρουσιάζονται στην καθημερινή σχολική πράξη*», με εισηγητές τον **Γιώργο Μόσχο**, πρώην Βοηθό Συνήγορο του παιδιού, μέλος της Πρωτοβουλίας για το άρθρο 12, για τα δικαιώματα του παιδιού και την **Παιδαγωγική Ομάδα «Σκασιαρχείο»**. Τη συζήτηση συντόνισε ο **Χάρης Παπαδόπουλος**, δάσκαλος, τέως Σ.Ε.Ε.

Μάιος 2022: Πανελλαδική αποτύπωση των απόψεων των νηπιαγωγών για τις συνεργατικές μορφές διδασκαλίας και μάθησης.

Ιούνιος 2022: Ηλεκτρονική Έκδοση πρακτικών ημερίδας - Επιλογή άρθρων.

Υλικό (παράθεση υπερσυνδέσμου)

<http://doe.gr/συλλογή-κειμένων-άρθρων/>

Προτάσεις για αναγκαίες επιμορφώσεις

Θέμα 1

Αξονας

Σχέσεις μεταξύ μαθητών / μαθητριών

Ειδικότερο Θέμα

<https://youtu.be/TUcJzhlwOuw>
